

EUREPGAP protocol voor vers fruit en groenten

Nederlandse versie

Inhoud:

0	Inleiding	3
1	Traceerbaarheid	4
2	Registratie	4
3	Rassen en uitgangsmateriaal.....	4
4	Perceelsgeschiedenis en -beheer	5
5	Bodem- en substraatbeheer.....	5
6	Bemesting.....	6
7	Irrigatie/watergift.....	8
8	Gewasbescherming.....	8
9	Oogst.....	12
10	Na-oogstbehandelingen.....	13
11	Afval-, en milieubeheer, recycling en hergebruik.....	14
12	Gezondheid, veiligheid en welzijn van medewerkers	14
13	Milieuaspecten	15
14	Klachtenformulier	15
15	Interne audit.....	16

	Major must (verplicht)
	Minor must
	Should (advies)/aanbeveling

0 INLEIDING
Strekking
Dit document beschrijft een raamwerk voor een goede landbouwkundige praktijk (Good Agricultural Practice) voor teeltbedrijven. In het raamwerk worden belangrijke elementen genoemd voor de ontwikkeling van een wereldwijde productie-standaard voor land- en tuinbouwproducten (fruit, groenten, aardappelen, sla, snijbloemen en uitgangsmateriaal). Dit document definieert de minimum aanvaardbare eisen voor de belangrijkste detailhandelketens in Europa. Door sommige individuele detailhandelaren en telers zullen strengere eisen worden gehanteerd dan hier omschreven. Dit document is niet bedoeld als voorschrift voor productiemethoden.
De leden van EUREP onderkennen dat reeds belangrijke vooruitgang is geboekt door vele telers, telersgroepen – en telersorganisaties, en lokale en nationale programma's in het ontwikkelen en invoeren van optimale productiestandaarden met als doelstelling het verminderen van schadelijke effecten op het milieu en de omgeving. De leden van EUREP moedigen het ontwikkelen van nieuwe activiteiten aan om de vaardigheden van telers op dit gebied te stimuleren. Dit GAP-raamwerk kan gebruikt worden als een maatstaf om de huidige praktijk te beoordelen en een leidraad te vormen voor nieuwe ontwikkelingen.
GAP is een middel om <i>Integrated Pest Management</i> (IPM) en <i>Integrated Crop Management</i> (ICM) op te nemen in de commerciële landbouwproductie. Volgens de leden van EUREP vormt de toepassing van IPM/ICM een essentiële bijdrage aan de verbetering en duurzaamheid van de agrarische productie op de lange termijn.
EUREP ondersteunt de principes en stimuleert het gebruik van HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points).
Het is van groot belang dat alle organisaties binnen de voedselproductieketen hun deel van de taken en verantwoordelijkheden aanvaarden om ervoor te zorgen dat GAP volledig wordt ingevoerd en ondersteund. Om het vertrouwen van consumenten in verse land- en tuinbouwproducten in stand te houden, moeten dergelijke standaarden voor goede landbouwkundige praktijk worden geaccepteerd. Ondeugdelijke werkwijzen moeten uit de branche verwijderd worden.
Alle telers moeten aantonen dat zij zich houden aan de nationale en internationale wetgeving.
Alle telers moeten kunnen aantonen dat zij zich willen inspannen voor: a) het handhaven van het vertrouwen van de consument in de kwaliteit en veiligheid van het voedsel; b) het minimaliseren van schadelijke effecten op het milieu en het beschermen van de natuur; c) het terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen; d) het meer doelmatig gebruiken van natuurlijke hulpbronnen; en e) het bevorderen van een verantwoordelijke houding ten opzichte van de gezondheid en veiligheid van medewerkers.
Onafhankelijke controle
De documenten die bij het schema van EUREPGAP horen zijn: 1. EUREPGAP Protocol als het normatieve document, oftewel het standaard schema waaraan de teler moet voldoen. 2. EUREPGAP Algemene Reglement welke de regels bepalen waarbij het schema moet worden uitgevoerd. 3. EUREPGAP Controlepunten en Compliance Criteria welke de specifieke details aangeven over hoe de teler overeenkomstig de eisen van het schema handelt. 4. EUREPGAP Checklist die de basis vormt voor de externe audit van de teler en waaraan de teler moet voldoen tijdens de jaarlijkse interne audit.
Zoals beschreven staat in het EUREPGAP Algemene Reglement, is dit schema verdeeld in Major Musts (rode achtergrond), Minor Musts (gele achtergrond) en aanbevelingen (groene achtergrond) Telers ontvangen hun EUREPGAP goedkeuring door een onafhankelijke controle van een controle-instantie (certificerende instelling) die goedgekeurd is door EUREP.

Vereist	Aanmoediging
1 TRACEERBAARHEID	
Alle producten zijn traceerbaar tot aan het bedrijf waar ze geteeld zijn.	
2 REGISTRATIE	
2.a. Bewaren van registraties	
#1 Telers moeten middels een actuele en beschikbare registratie aantonen dat hun productie aan onderstaande GAP-richtlijnen voldoet. Deze registratie draagt bij aan de traceerbaarheid van de historie van het product van teler tot aan consument. De registratie moet tenminste 2 jaar worden bewaard, tenzij een langere bewaartermijn vereist is. Voorgaande registraties zijn niet verplicht voorafgaand aan de toepassing van de EUREPGAP-registratie.	
3 RASSEN EN UITGANGSMATERIAAL	
3.a. Keuze ras of uitgangsmateriaal	
	#1 Telers zouden zich bewust moeten zijn van het effect van de wijze van opkweek van het uitgangsmateriaal (bijvoorbeeld poot-aardappelen) op de eigen productie, wat kan leiden tot minder interventie in volgende gewassen. #2 De keuze van het ras of uitgangsmateriaal zou overeen gekomen moeten zijn in gespecificeerde afspraken tussen telers en klanten en met aandacht voor kwaliteitsstandaarden (bijvoorbeeld smaak, visuele eigenschappen, bewaarduur, agronomische prestatie, impact op het milieu, minimale afhankelijkheid van agrarische chemicaliën.
3.b. Zaadkwaliteit	
	#1 Zaadkwaliteit zou bekend moeten zijn voordat het gebruikt wordt en een document met de rasnaam, rasechtheid, partijnummer en zaadleverancier zou moeten worden bewaard. Voor zover dit aanwezig is blijft de certificering van het zaad behouden.
3.c. Resistentie/tolerantie tegen ziekten en plagen	
	#1 Rassen zouden resistent / tolerant moeten zijn tegen commercieel gezien belangrijke ziekten en plagen.
3.d. Zaadbehandeling en zaadcoating	
Zaadbehandelingen kunnen effectief ziekten en plagen bestrijden, de hoeveelheid actieve stof verminderen en ingezet worden waar bespuitingen niet effectief zijn.	
#1 Het toepassen van zaadbehandeling moet verantwoord worden.	
3.e. Uitgangsmateriaal	
#1 Indien mogelijk moet het uitgangsmateriaal moet voorzien zijn van een erkend gezondheidscertificaat, zoals een Plantenpaspoort conform de Europese richtlijn Plantgezondheid, of soortgelijke richtlijnen voor landen buiten de EU.	#2. Het uitgangsmateriaal zouden vrij moeten zijn van zichtbare ziekten en plagen.
#3 Kwaliteitsgaranties of gecertificeerde productieggaranties van het uitgangsmateriaal moeten worden gearchiveerd in de teeltregistratie.	

Vereist	Aanmoediging
#4 Indien vermeerdering op het bedrijf plaats vindt moet er een kwaliteitscontrolesysteem voor plantgezondheid aanwezig zijn.	
#5 Toepassing van gewasbeschermingsmiddelen tijdens de opkweek moeten worden geregistreerd.	
3.f. Genetische Gemodificeerde Organismen (GGO)	
#1 Bij gebruik van GGO-rassen moet regelgeving in het land van productie en in het land van de uiteindelijke consument in acht worden genomen.	
#2 Het gebruik van GGO-rassen moet worden afgestemd met individuele afnemers voorafgaand aan planten of zaaien.	
#3 Leveranciers moeten hun potentiële klanten/afnemers op de hoogte stellen van ontwikkelingen op gebied van het gebruik of de vervaardiging van producten afkomstig van genetische modificatie.	
4 PERCEELSGESCHIEDENIS EN -BEHEER	
4.a. Perceelsgeschiedenis	
#1 Er moet een registratiesysteem worden opgezet voor iedere productielocatie (perceel, boomgaard, kas) om een permanente documentatie beschikbaar te hebben van gewassen en teeltactiviteiten die op deze locaties plaatsvinden.	
#2 Een visuele identificatie of referentiesysteem moet aanwezig zijn voor iedere productielocatie (perceel, boomgaard, kas).	
#3 Voor nieuw in gebruik te nemen productielocaties moet een risico-analyse uitgevoerd zijn waarbij alle potentiële risico's (voormalig gebruik, invloed van productie op naburige percelen en omgeving) worden meegenomen.	
#4 De resultaten van de risico-analyse moeten geregistreerd en gebruikt worden om te kunnen rechtvaardigen dat het locatie in kwestie geschikt is voor agrarische productie.	
#5 Er moet een corrigerend actieplan aanwezig zijn met een strategie om alle risico's te minimaliseren op nieuwe agrarische locaties zoals drift of besmetting van het grondwater.	
4.b. Vruchtwisseling	
#1 Om bodemvruchtbaarheid te behouden, afhankelijkheid van chemische middelen te minimaliseren en gezondheid van het gewas te maximaliseren, moeten telers het belang van vruchtwisseling inzien en waar praktisch toepasbaar uitvoeren.	
#2 Waar vruchtwisseling niet wordt toegepast, moeten telers in staat zijn om dit te verantwoorden.	
5 BODEM- EN SUBSTRAATBEHEER	
5.a. Bodemkaarten	
	#1 Er zouden bodemkaarten voor het bedrijf aanwezig moeten zijn die voor de planning van planten, de teelt en vruchtwisseling worden gebruikt.

Vereist	Aanmoediging
5.a. Mechanische bewerking	
	#1 Mechanische bewerking zou toegepast kunnen worden indien is aangetoond dat de bodemstructuur hierdoor verbetert of gehandhaafd blijft, en bodemverdichting wordt voorkomen.
5.c. Bodemerosie	
#1 Er moet gebruik worden gemaakt van teelttechnieken die bodemerosie zoveel mogelijk voorkomen.	
5.d. Grondontsmetting	
#1 Chemische grondontsmetting moeten gerechtvaardigd worden.	#2 Alternatieven zoals vruchtwisseling, het telen van tussengewassen, het telen van ziekteresistente gewassen, warmte-of zonnesterilisatie, telen buiten de grond, en andere technieken moeten worden onderzocht alvorens over te gaan op chemische grondontsmetting.
5.e. Substraten	
#1 Bij gebruik van niet-inerte substraten moet documentatie de bruikbaarheid aantonen.	#2 Bij gebruik van inerte substraten (bv PUR, steenwol) zouden telers deel moeten nemen aan recycling- programma's voor substraten indien beschikbaar.
#3 Als chemicaliën gebruikt worden om substraten te steriliseren voor hergebruik, moeten registraties van de locatie bijgehouden worden.	
#4 Als chemicaliën gebruikt worden om substraten te steriliseren voor hergebruik moet er een registratie plaatsvinden van datum, , type middel, methode van toepassing en de toepasser.	#5 Bij hergebruik van substraten zou stomen de voorkeur hebben.
6 BEMESTING	
6.a. Nutriëntenbehoefte	
	#1 Er zou een teeltplan (gewas of bodem) moeten zijn opgesteld die gericht is op een minimaal nutriëntenverlies.
	#2 De bemesting zou gebaseerd moeten zijn op de nutriëntenbehoefte van het gewas en op geschikt routineonderzoek naar nutriënten in bodem, gewas of voedingsoplossing.
#3 Toepassing van minerale of organische meststoffen moet zijn afgestemd op de behoefte van het gewas en op behoud van bodemvruchtbaarheid.	
6.b. Advies over hoeveelheid en type meststoffen	
#1 Telers en hun adviseurs moeten in staat zijn hun vakbekwaamheid en aan te tonen.	#2 Adviseurs die adviseren over bemesting zouden vakbewaam en gekwalificeerd moeten zijn en zouden in het bezit van nationaal erkende diploma's moeten zijn. Indien dergelijke adviseurs niet voorhanden zijn, is training in meststoffengebruik noodzakelijk.
6.c. Registratie van gebruik	
#1 Alle bemestingshandelingen moeten worden geregistreerd. De registraties bevatten de volgende onderdelen: plaats, datum, type en hoeveelheid, methode van toepassing en de toepasser.	

Vereist	Aanmoediging
6.d. Tijdstip en frequentie van toepassing	
	#1 De hoeveelheid en timing van meststoffen zou goed moeten worden overwogen om maximaal voordeel en minimaal verlies te behalen.
#2 Bij toepassing van stikstof mag de nationale of internationale normen niet worden overschreden.	#3 De hoeveelheden toe te dienen stikstof zou moeten worden berekend met behulp van een stikstofbalans.
6.e. Bemestingsapparatuur	
#1 Bemestingsapparatuur moet goed worden onderhouden en jaarlijks worden gekalibreerd om een nauwkeurige dosering van meststoffen te verzekeren.	
6.f. Opslag van meststoffen	
#1 De voorraadregistratie van meststoffen moet up-to-date zijn en beschikbaar zijn.	#2 Meststoffen zouden niet in dezelfde ruimte opgeslagen mogen worden als gewasbeschermingsmiddelen. Indien aparte opslag niet mogelijk is, moeten de meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen duidelijk worden gescheiden en als zodanig van etiketten worden voorzien.
#3 De opslag van meststoffen moet plaatsvinden in een schone en droge ruimte waar geen risico bestaat op vervuiling van waterbronnen.	
#4 Meststoffen mogen niet worden opgeslagen in de directe omgeving van uitgangsmateriaal	
#5 Meststoffen mogen niet worden opgeslagen in de directe omgeving van geoogst product.	
Alle gevaren- en risicogebieden moeten duidelijk herkenbaar zijn.	
6.g. Organische mest	
Organische mest of compost kan de vruchtbaarheid van de grond verbeteren door verhoging van het organisch-stofgehalte, het vasthouden van voedingsstoffen en water en het verminderen van erosie.	
	#1 Organische mest zou zodanig opgeslagen moeten worden dat de risico's voor milieuvervuiling minimaal zijn.
Het gebruik van ruw, onbewerkt rioolslib is verboden. Het gebruik van bewerkt rioolslib voor agrarische productie op het land moet worden verantwoord met gegevens en/of een erkend gebruiksprotocol die aantonen dat het risico op overdracht van ziekterverwekkers zo laag mogelijk is. Dit geldt ook voor andere stoffen met een mogelijk negatieve invloed op volksgezondheid, bodemkwaliteit, grondwater of flora en fauna.	#3 Om vervuiling met zware metalen of nitraatuitspoeling te voorkomen, zou vóór toepassing van organische mest een analyse op nutriëntengehalte, zware metalen en andere verontreinigingen uitgevoerd moeten worden. Er wordt rekening gehouden met de nutriëntenvoorziening van verschillende soorten mest.
	#4 Bemesting met organische mest in open teelten zou gebaseerd moeten zijn op bemestingsplannen.

Vereist	Aanmoediging
7 IRRIGATIE/WATERGIFT	
7.a. Voorspellen waterbehoefte	
	#1 Verkeerd gebruik van water kan een nadelig effect hebben op de productkwaliteit. Er wordt gebruik gemaakt van methoden om de waterbehoefte van het gewas te bepalen om overmatig of onvoldoende gebruik van water te voorkomen. Waar mogelijk zou de watergift afgestemd moeten worden op neerslagvoorspelling, waterverbruik door het gewas en verdamping. Dagelijkse neerslagcijfers kunnen bij open teelten gebruikt worden om berekening te plannen. Telers zijn in staat om regelmatig gebruik te maken van meteorologische voorspellingen bij het plannen van berekening.
7.b. Watergiftmethode/irrigatiemethode	
	#1 Bij het geven van water zou de meest efficiënte en praktische methode gebruikt moeten worden om zeker te zijn van het beste gebruik van waterbronnen. Systemen gebaseerd op vloedirrigatie worden afgeraden wegens het overmatig gebruik van water.
	#2 Er zou een watermanagementplan moeten zijn om waterverbruik te optimaliseren en afvalwater te verminderen (bijvoorbeeld hergebruik/recirculatie, 's nachts watergeven, opvang van regenwater bij kassen, opslag van water in de winter, onderhoud apparatuur, etc.).
	#3 Telers zouden het watergebruik moeten registreren.
7.c. Kwaliteit van irrigatiewater/watergift	
#1 Onbehandeld rioolwater mag nooit gebruikt worden voor berekening/watergift.	#2 Gebaseerd op risico-analyses zou er minimaal jaarlijks een analyse van de waterbron plaats moeten vinden door een geschikt laboratorium. Microbiologische, chemische en minerale verontreinigingen worden gemeten door een geschikt laboratorium. Uitslagen worden vergeleken met geaccepteerde normen. Bij afwijking wordt actie ondernomen.
7.d. Waterbronnen voor irrigatiewater	
	#1 Om het milieu te beschermen, zou geen gebruik mogen worden gemaakt van water uit niet- duurzame bronnen. Advies wordt ingewonnen bij autoriteiten op gebied van watervoorziening.
8 GEWASBESCHERMING	
8.a. Basiselementen van gewasbescherming	
#1 Gewasbescherming tegen plagen, ziekten en onkruiden moet worden uitgevoerd met een minimum aan chemische bestrijdingsmiddelen.	

Vereist	Aanmoediging
#2 Telers moeten waar mogelijk geïntegreerde bestrijdings- (IPM=Integrated Pest Management)-technieken toepassen op preventieve basis. Niet-chemische methoden hebben de voorkeur boven chemische.	#3 Telers worden aangemoedigd om geïntegreerde bestrijdingssystemen (IPM) te begrijpen en toe te passen voor het beheersen van de productiviteit en om schadelijke effecten op het milieu te verminderen. Training of adviezen van buiten (telersorganisaties, onderzoeksinstanties, voorlichters, adviseurs of distributeurs van chemische middelen) zouden hulp kunnen bieden bij de invoering van dergelijke systemen.
8.b. Keuze chemisch middel	
#1 Het bestrijdingsmiddel moet geschikt zijn voor het doel.	#2 Waar mogelijk zou gebruik moeten worden gemaakt van selectieve middelen met een specifieke werking op het doelorganisme (ziekte, plaag of onkruid) en met minimale neveneffecten op nuttige organismen, waterleven, werknemers en consumenten en zijn niet-schadelijk voor de ozonlaag.
4 Telers mogen slechts officieel geregistreerde middelen toepassen, die zijn toegelaten in het land van gebruik en voor gebruik op het gewas dat behandeld wordt. Als dit niet aanwezig is, komt dit overeen met de specifieke wetgeving van het land van bestemming.	#3 Er zou aandacht moeten zijn voor een anti-resistentie-strategie om afhankelijkheid van bepaalde middelen te voorkomen.
#5 Er moet een lijst aanwezig zijn met alle middelen die gebruikt worden en goedgekeurd zijn voor het geteelde gewas. Eventuele wijzigingen in de bestrijdingsmiddelenwetgeving moeten in deze lijst verwerkt worden.	
#6 Middelen die verboden zijn binnen de Europese Unie mogen niet worden gebruikt op producten bestemd voor verkoop in de EU.	
#7 Telers moeten op de hoogte zijn van beperkingen op bepaalde middelen in individuele landen.	#8 Telers zouden hun afnemers moeten raadplegen om te bepalen of er aanvullende handelsrestricties op het middelengebruik zijn.
	#9 De instructies op het etiket zouden moeten worden opgevolgd om succesvolle toepassing te verzekeren en om risico's voor de toepasser, consument en het milieu te verminderen. Indien van toepassing mogen telers de toepassingsfrequentie die vermeld is op het etiket van het middel verlagen.
8.c. Advies over hoeveelheid en type gewasbeschermingsmiddel	
#1 Voor gewasbeschermingsadvies moet gebruik worden gemaakt van een vakbekwame gekwalificeerde adviseur met een nationaal erkend diploma of een soortgelijke kwalificatie.	
#2 Indien dergelijke adviseurs niet aanwezig zijn moeten telers hun vakbekwaamheid en kennis kunnen aantonen, bijvoorbeeld door geschikte training voor gewasbeschermingsgebruik en het toepassen van gewasbescherming.	
#3 De berekening van hoeveelheid middel dat toegepast wordt moet rekening houden met de toepassingssnelheid, het te behandelen oppervlak en de druk van de apparatuur.	

Vereist	Aanmoediging
8.d. Registratie van gebruik	
#1 Alle uitgevoerde gewasbeschermingshandelingen moeten worden geregistreerd met de volgende gegevens: gewasnaam, plaats, datum van toepassing, handelsnaam middel en naam van de toepasser,	
#2 De registratie van gewasbeschermingshandelingen moet ook de volgende gegevens bevatten: reden van toepassing, technische goedkeuring, hoeveelheid middel, toepassingsmethode en wachttijd.	
8.e. Veiligheid, training en instructies	
#1 Uitvoerenden die met middelen omgaan en deze toepassen moeten getraind zijn.	#2 Iedere toepassing van een middel zou moeten worden begeleid met een duidelijke instructie of symbolen die de plaats, dosering en toepassingmethode aangeeft.
8.f. Beschermende kleding	
#1 Uitvoerenden zijn uitgerust met de juiste beschermende kleding in overeenstemming met de instructies op het etiket en met risico's voor gezondheid en veiligheid.	
#2 Telers moeten kunnen aantonen dat zij de instructies op het etiket over beschermende kleding en apparatuur volgen.	
#3 Beschermende kleding en apparatuur moet gescheiden van gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen.	
8.g. Veiligheidsstermijnen/wachttijden	
#1 Veiligheidsstermijn/wachttijden moeten in acht worden genomen. In geen geval mogen de wachttijden worden genegeerd.	
8.h. Smitapparaat	
#1 De gebruikte spuitapparaat is geschikt voor gebruik op het land in kwestie en wordt goed onderhouden met jaarlijkse kalibratie om een nauwkeurige dosering van de vereiste hoeveelheid spuitvloeistof te verzekeren.	#2 Deelname aan een onafhankelijke spuitkeuring wordt aanbevolen.
#3 Bij het aanmaken van de spuitvloeistof moeten de juiste hanterings- en vulprocedures zoals vermeld in de instructies op het etiket gevolgd worden. De juiste hoeveelheid spuitvloeistof voor het betreffende gewas en de soort behandeling moet worden berekend, nauwkeurig voorbereid en geregistreerd.	
8.i. Verwerking van bestrijdingsmiddelenoverschot	
	#1 Indien er een overschot aan bestrijdingsmiddel is of er is sprake van restanten na het spoelen van de tank, dan zou dit over een onbehandeld deel van het gewas verspoten moeten worden, waarbij de aanbevolen dosering niet mag worden overschreden. Overschot kan ook worden verspoten over daartoe aangewezen braakliggend land voor zover dit wettelijk is toegestaan. Van deze handelingen wordt een registratie bijgehouden.

Vereist	Aanmoediging
8.j. Residuanalyse van gewasbeschermingsmiddelen	
	#1 De frequentie van residu-analyse zou gebaseerd moeten zijn op een risico-analyse, maar in de meeste gevallen is bemonstering en analyse vóór de oogst het meest effectief.
	#2 Resultaten van de residu-analyse zouden traceerbaar moeten zijn tot de teler en productielocatie van het product.
#3 Telers en/of leveranciers moeten kunnen aantonen dat residu-analyse van bestrijdingsmiddelen heeft plaatsgevonden..	
#4 De laboratoria die de residu-analyse uitvoeren, moeten geaccrediteerd zijn door een nationaal erkende autoriteit voor Goede Laboratorium Standaard/Praktijk (zoals GLP of ISO 17025)	#5 Er zou een actieplan aanwezig moeten zijn voor het geval dat een maximum-residu-niveau (MRL, Maximum Residue Level) wordt overschreden.
8.k. Opslag van bestrijdingsmiddelen	
#1 De opslag van bestrijdingsmiddelen moet voldoen aan lokale wettelijke eisen en moet voldoen aan de volgende minimum eisen:	
#2 Bestrijdingsmiddelen moeten worden opgeslagen in een solide, veilige, vorstbestendige, vuurbestendige, goed geventileerde (in geval van een opslag waar je doorheen kunt lopen) en goed verlichte plaats die verwijderd is van andere materialen.	#3 Planken zouden van niet-absorberend materiaal moeten zijn.
#4 De opslag moet in staat zijn lekkende middelen tegen te houden (om bijvoorbeeld vervuiling van oppervlaktewater tegen te gaan).	
#5 Er moeten geschikte voorzieningen aanwezig zijn voor het afwegen, afmeten en mengen van bestrijdingsmiddelen.	
#6 Er moeten noodvoorzieningen aanwezig zijn voor ongevallen met een toepasser of morsen van middelen (bijvoorbeeld oogdouche, voldoende schoon water, emmer zand).	
#7 De toegang tot en sleutels van de opslag moeten beperkt zijn tot uitvoerenden die getraind zijn in het werken met bestrijdingsmiddelen.	
#8 In de onmiddellijke omgeving van de opslagplaats en naast de dichtstbijzijnde telefoon moet een ongevallenprocedure, een lijst met contacttelefoonnummers en de aanduiding van de plek van de dichtstbijzijnde telefoon aanwezig zijn.	
#9 De inventarisatie moet aanwezig en direct beschikbaar zijn.	
#10 Alle bestrijdingsmiddelen moeten in hun originele verpakking worden bewaard.	
#11 Alleen middelen die toegelaten zijn voor gebruik op de geteelde gewassen in de gewasrotatie mogen opgeslagen zijn op het bedrijf.	
#12 Poeders moeten op planken boven vloeistoffen worden bewaard.	
#13 Op toegangsdeuren van de opslag moeten waarschuwingstekens geplaatst worden.	

Vereist	Aanmoediging
8.I. Lege verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen	
#1 Lege verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen mogen niet worden hergebruikt. Afvoer moet op een zodanige wijze gebeuren dat het risico op blootstelling van mens en vervuiling van het milieu minimaal is.	#2 Indien aanwezig zou gebruik gemaakt moeten worden van officiële inzamelings- en verwerkingssystemen.
#3 Lege verpakkingen moeten worden gespoeld met een spoelinstallatie, of tenminste driemaal worden gespoeld met water. Het spoelwater moet terugvloeien in de spuittank.	
#4 Na het spoelen moeten verpakkingen worden doorboord om hergebruik te voorkomen en ze moeten op de juiste wijze van een etiket worden voorzien volgens de regels van een inzamelingssysteem.	
#5 Lege verpakkingen moeten veilig worden opgeborgen totdat ze afgevoerd worden.	
#6 Alle plaatselijke voorschriften over verwijderen of vernietigen van verpakkingen moeten in acht worden genomen.	
8.m. Verouderde gewasbeschermingsmiddelen	
#1 Verouderde middelen moeten worden verzameld en afgevoerd door een gecertificeerd of erkend chemisch afvalbedrijf of toeleverancier.	
9 OOGST	
9.a. Hygiëne	
	#1 Er zou gebruik moeten worden van een risico-analyse om een hygiëneprotocol op te stellen om fysische, chemische en microbiologische besmetting van het product te voorkomen
#2 Werknemers/uitvoerenden moeten toegang hebben tot een schoon toilet en wasgelegenheid in de directe omgeving van de werkzaamheden.	
#3 Werknemers/uitvoerenden moeten een basistraining hygiëne hebben gevolgd alvorens met geoogste producten te werken. Werknemers/uitvoerenden moeten zijn verplicht het management op de hoogte te stellen van besmettelijke ziekten, die hen ongeschikt zou maken voor het werken met producten bestemd voor menselijke consumptie.	
9.b. Verpakken op het bedrijf	
#1 Verpakkingsmaterialen moeten zodanig worden opgeslagen dat kans op vervuiling door ongedierte, plagen, vogels, fysische en chemische besmettingen wordt vermeden. Indien product buiten verpakt wordt, dan moeten verpakkingen 's nachts van het veld worden verwijderd indien er kans is op besmetting.	
#2 Meermalig plastic fust moet schoon zijn en wordt gereinigd indien noodzakelijk, om er zeker van te zijn dat er geen productvreemde materialen in aanwezig zijn die schadelijk kunnen zijn voor het product en/of de volksgezondheid.	

Vereist	Aanmoediging
10 NA-OOGSTBEHANDELINGEN	
10.a. Bestrijdingsmiddelen na de oogst	
	#1 Er zou minimaal gebruik moeten worden gemaakt van chemische na-oogst middelen.
#2 Chemische na-oogstbehandelingen mogen alleen conform het etiket gebruikt worden.	
#3 Telers mogen slechts geregistreerde na-oogstmiddelen toegepassen, die officieel zijn toegelaten in het land van gebruik en voor gebruik op het betreffende gewas. Middelen die verboden zijn binnen de Europese Unie mogen niet worden gebruikt op producten bestemd voor verkoop in de EU. Chemische na-oogstbehandelingen moeten alleen toegepast worden indien er geen alternatieven voorhanden zijn om de kwaliteit van het product te behouden.	
#4 Er moet een recente lijst aanwezig zijn met gebruikte en goedgekeurde middelen die gebruikt mogen worden op het gewas dat geteeld wordt. Eventuele wijzigingen in de bestrijdingsmiddelenwetgeving moeten in deze lijst verwerkt worden. Telers moeten op de hoogte zijn van beperkingen op bepaalde middelen in individuele landen. Telers moeten hun afnemers raadplegen om te bepalen of er aanvullende handelsrestricties op het middelengebruik zijn.	
#5 Telers moeten hun vakbekwaamheid en kennis over de toepassing van na-oogstmiddelen kunnen aantonen.	
#6 Alle uitgevoerde na-oogstbehandelingen moeten worden geregistreerd in een teeltregistratie of een overeenkomende registratie met vermelding van: gewas of product, plaats, datum van toepassing, handelsnaam middel, type en hoeveelheid van de behandeling en de naam van de toepasser.	
#7 Alle uitgevoerde na-oogstbehandelingen moeten worden geregistreerd in een teeltregistratie of een overeenkomende registratie met vermelding van de reden van toepassing en gebruikte apparatuur.	
10.b. Wassen/spelen na de oogst	
#1 Het water dat gebruikt wordt voor het spoelen/wassen van product moet van drinkwaterkwaliteit zijn, en moet bij hergebruik worden.	#2 Gebaseerd op een risico-analyse zou water om product te spoelen minimaal 1 keer per jaar moeten worden geanalyseerd door een geschikt laboratorium (geaccrediteerd voor EN 45001 momenteel of GLP of van een gelijkwaardig nationaal niveau waarbij gedocumenteerd aangetoond kan worden dat het geaccrediteerd wordt) op microbiologische, chemische en minerale vervuilingen. De uitslagen zouden moeten worden vergeleken met geaccrediteerde normen en bij afwijkingen wordt actie ondernomen.

Vereist	Aanmoediging
11 AFVAL-, EN MILIEUBEHEER, RECYCLING EN HERGEBRUIK	
11.a. Inventarisatie van afval en milieuverontreinigende stoffen	
	#1 Alle mogelijke afvalstoffen op alle locaties op het bedrijf zouden moeten worden geïnterpreteerd (bijvoorbeeld papier, karton, plastic, oogst- en plantafval, olie, steenwol en andere substraten).
	#2 Alle mogelijke vervuilingbronnen op alle locaties op het bedrijf zouden moeten worden geïnterpreteerd (bijvoorbeeld chemicaliën, olie, brandstoffen, geluid, licht, afval, afvalwater van pakloods, etc.).
11.b. Afval en milieuactieplan	
	#1 Na inventarisatie van afval- en vervuilingbronnen zou een actieplan moeten worden opgesteld om afval en vervuiling te beperken of te verminderen. Indien mogelijk heeft recycling van afval de voorkeur boven storten of verbranden van afval. Plantaardig afval kan worden gecomposteerd op het bedrijf en indien er geen risico is voor overdracht van ziekten worden hergebruikt voor bodemverbetering.
12 GEZONDHEID, VEILIGHEID EN WELZIJN VAN MEDEWERKERS	
12.a. Risico-inventarisatie	
	#1 Een risico-inventarisatie zou gebruikt moeten worden om een actieplan op te stellen om veilig en gezond werken te bevorderen.
12.b. Training	
#1 Werknemers/uitvoerenden die omgaan met gevaarlijke of complexe machines/apparatuur moeten een formele training hebben gevolgd.	#2 Registraties van trainingen/opleidingen in het kader van veilig werken van elke medewerker zou moeten worden bewaard.
	#3 Werknemers/uitvoerenden die een EHBO-opleiding hebben gehad zouden aanwezig moeten zijn op/in veld/teeltruimte en verpakingsruimte.
#4 Ongevallen- en calamiteitenprocedures moeten aanwezig zijn en instructies moeten duidelijk zijn voor alle werknemers.	#5 Ongevallenprocedures zouden zichtbaar aanwezig moeten zijn in het bedrijf en in de juiste taal van de werknemers.
12.c. Werkplek en uitrusting	
#1 Er moeten EHBO-koffers aanwezig zijn op alle permanente werkplaatsen en in de nabijheid van het veldwerk.	#2 Waar van toepassing zouden gevaren moeten worden aangeduid door waarschuwingstekens
12.d. Omgaan met bestrijdingsmiddelen	
	#1 Medewerkers die in contact komen met bestrijdingsmiddelen op het bedrijf zouden jaarlijks medisch moeten worden onderzocht, conform lokale richtlijnen.
12.e. Hygiëne	
#1 Alle permanente verpakings- en opslagplaatsen moeten voorzien zijn van afdoende maatregelen tegen ongedierte (inclusie knaagdieren), met name op plekken waar producten worden verwerkt, opslag van fust, en de opslag van bestrijdingsmiddelen en meststoffen.	#2 Medewerkers zouden een basistraining moeten hebben gevolgd in hygiëne-eisen bij het werken met versproduct. In de training zou aan de orde moeten komen: handen wassen, behandelen van snijwonden en de beperking op eten, drinken en roken in toegestane bedrijfsruimten, etc..

Vereist	Aanmoediging
	#3 Om te voorkomen dat zich broedplaatsen vormen voor ziekten en plagen zouden bedrijfsruimten regelmatig schoongehouden moeten worden en vrij zijn van afval. Er zijn voldoende voorzieningen om afval af te voeren.
12.f. Welzijn	
#1 Arbeidsomstandigheden moeten voldoen aan locale en nationale regelgeving met betrekking tot: loon, leeftijd van werknemers, werktijden, werkomstandigheden, arbeidszekerheid, vakbonden, pensioenen en andere wettelijke richtlijnen.	
#2 Telers en verwerkers moeten hun afnemers raadplegen om te verzekeren dat het personeelsbeleid (welzijn) voldoet aan de richtlijnen van de klant.	
#3 De huisvesting voor personeel op het bedrijf moet goed bewoonbaar zijn en beschikken over alle basale voorzieningen.	
13 MILIEUASPECTEN	
13.a. Invloed van teeltactiviteiten op het milieu	
	#1 Gezien de bezorgdheid van de consument zouden telers aandacht moeten besteden aan de invloed van hun activiteiten op het bedrijf op het milieu en hoe dit verbeterd kan worden ten gunste van de lokale gemeenschap en de flora en fauna.
13.b. Natuurbehoud	
#1 Het bevorderen van de biodiversiteit op het bedrijf moet een hoofddoelstelling zijn, middels een beleidsplan voor natuurbehoud. Dit kan ook op regionaal in plaats van op individueel niveau aangepakt worden.	#2 Iedere teler zou een natuurbehoudsplan opgesteld moeten hebben voor zijn bedrijf dat zich richt op duurzame productie met minimaal negatieve effecten op het milieu. Dit beleidsplan zou moeten bestaan uit: – een basisinventarisatie om de biodiversiteit van planten en dieren op het bedrijf te bepalen. Natuurorganisaties kunnen assisteren met het uitvoeren van onderzoeken om de biodiversiteit te meten en aandachtsgebieden te bepalen; – het ondernemen van actie om schade aan of achteruitgang van leefgebieden te voorkomen; – een actieplan om de biodiversiteit te verhogen en leefgebieden te verbeteren.
13.c. Niet productieve locaties	
	#1 Niet-productieve locaties (bijvoorbeeld laagliggende drassige gebieden, beboste terreinen, kopakkers en verarmde gronden) zouden bij voorkeur omgezet kunnen worden in beschermde gebieden ter bevordering van de natuurlijke flora en fauna.
14 KLACHTENFORMULIER	
Er moet een registratie op het bedrijf aanwezig zijn van de klachten die de teler ontvangt over de eisen van dit protocol in relatie tot het product. Er zijn documenten beschikbaar met daarin de actie die ondernomen is op een klacht en tekortkomingen van het product of service.	

Vereist	Aanmoediging
15 INTERNE AUDIT	
De teler moet minimaal 1x per jaar een interne EUREPGAP audit doen. Deze audit moet gedocumenteerd zijn, evenals de correctieve acties die ondernomen worden/zijn.	